

Books & Articles

On

Shaheed Udham Singh

Available

in

Bhai Gurdas Library

Guru Nanak Dev University

Amritsar

Shaheed Udham Singh

(1899 – 1940)

Sardar Shaheed Udham Singh (1899 – 1940)

Sardar Shaheed Udham Singh played a significant role in the history of the Indian freedom movement. Sardar Udham Singh, who is also known by various other names viz. Sher Singh, Ude Singh, Ram Mohammad Singh Azad and Frank Brazil. Ram Mohammad Singh Azad symbolizing the unification of the three major religions of India: Hinduism, Islam and Sikhism. Every Indian in general and Punjabi in particular is proud of him. He was a worthy son of our motherland. He occupies a distinguished position in the galaxy of Sukhdev, Rajguru, Kartar Singh Sarabha, Shaheed Bhagat Singh and other great patriots.

Sher Singh was born in Sunam in the Sangrur district of Punjab situated in the Malwa area to a farming family headed by Sardar Tehal Singh who was of Kamboj caste (known as Chuhar Singh before taking the Amrit). Sardar Tehal Singh was at that time working as a watchman on a railway crossing in the neighbouring village of Uppli. Sher Singh's mother died in 1901. His father followed in 1907.

With the help of Bhai Kishan Singh Ragi, both Sher Singh and his elder brother, Mukta Singh, were taken in by the Central Khalsa Orphanage Putlighar in Amritsar on October 24, 1907. They were given pahal at the orphanage and received new names: Sher Singh became Udham Singh, and Mukta Singh became Sadhu Singh. Sadhu Singh died in 1917, which came as a great shock to his brother. While at orphanage, Udham Singh was trained in various arts and crafts. He passed his matriculation examination in 1918 and left the orphanage in 1919.

He was present in the Jallianwala Bagh on the fateful [Baisakhi day](#), 13 April 1919, when a peaceful assembly of people was fired upon by Michael O' Dwyer, killing over one thousand people. The event which Udham Singh used to recall with anger and sorrow, turned him to the path of revolution. Soon after, he left India and went to the United States of America. He felt thrilled to learn about the militant activities of the Babar Akalis in the early 1920's, and returned home. He had secretly brought with him some revolvers and was arrested by the police in Amritsar, and sentenced to four years imprisonment under the Arms Act. On release in 1931, he returned to his native place Sunam, but harassed by the local police, he once again returned to [Amritsar](#) and opened a shop as a signboard painter, assuming the name of Ram Muhammad Singh Azad. This name, which he was to use later in England, was adopted to emphasize the unity of all the religious communities in India in their struggle for political freedom.

Udham Singh was deeply influenced by the activities of [Bhagat Singh](#) and his revolutionary group. In 1935, when he was on a visit to Kashmir, he was found carrying [Bhagat Singh's](#) portrait. He invariably referred to him as his guru. He loved to sing political songs, and was very fond of Ram Prasad Bismal, who was the leading poet of the revolutionaries. After staying for some months in Kashmir, Udham Singh left India. He wandered about the continent for some time, and reached England by the mid-thirties. He was on the lookout for an opportunity to avenge the [Jallianwala Bagh tragedy](#). The long-awaited moment at last came on 13 March 1940. On that day, at 4.30 p.m. in the Caxton Hall, London, where a meeting of the East India Association was being held in conjunction with the Royal Central Asian Society, Udham Singh fired five to six shots from his pistol at Sir Michael O'Dwyer, who was governor of the

Punjab when the Amritsar massacre had taken place. O'Dwyer was hit twice and fell to the ground dead and Lord Zetland, the Secretary of State for India, who was presiding over the meeting was injured. Udham Singh was overpowered with a smoking revolver. He in fact made no attempt to escape and continued saying that he had done his duty for his country.

On 1 April 1940, Udham Singh was formally charged with the murder of Sir Michael O'Dwyer. On 4 June 1940, he was committed to trial, at the Central Criminal Court, Old Bailey, before Justice Atkinson, who sentenced him to death. An appeal was filed on his behalf which was dismissed on 15 July 1940. On 31 July 1940, Udham Singh was hanged in Pentonville Prison in London.

Udham Singh was essentially a man of action and except his statement before the judge at his trial, there was no writing from his pen available to historians. Recently, letters written by him to Shiv Singh Jauhal during his days in prison after the shooting of Sir Michael O'Dwyer have been discovered and published. These letters show him as a man of great courage, with a sense of humour. He called himself a guest of His Majesty King George, and he looked upon death as a bride he was going to wed. By remaining cheerful to the last and going joyfully to the gallows, he followed the example of Bhagat Singh who had been his ideal. During the trial, Udham Singh had made a request that his ashes be sent back to his country, but this was not allowed. In 1975, however, the Government of India, at the instance of the Punjab Government, finally succeeded in bringing his ashes home. Lakhs of people gathered on the occasion to pay homage to his memory.

References:

Choudhary, Sukhbir

Encyclopaedia of Indian Nationalism. New Delhi, Anmol Publications, 1994. V.6 P66-81.

Sikander Singh

Udham Singh alias Ram Mohammad Singh Azad: a great patriot and Martyr who challenged the British imperialism. Amritsar, B.Chattar Singh Jiwan Singh, 391p.

Sen, S.P., ed.

Dictionary of National Biography. Calcutta, Institute of Historical Studies, 1974. V.4. P368-370.

Nagendra Singh, ed.

Encyclopedia of the Indian Biography. New Delhi, APH Publishing Corporation, 2000. V.8. P177-179.

English Books

- 1 954.0843 Aggarwal, M.G., ed.
 A 277F Freedom fighters of India. Delhi, Isha books, 2008. V.4.
- 2 954.5076 Ahluwalia, M.L.
 A285 KP The Punjab pioneer freedom fighters. Bombay, Orient Longmans, 1963.
 115p.
- 3 920.054 Bedi, J.S., ed.
 B 412 R I Indian martyrs and revolutionaries: all India freedom fighters, edited by
 J.S. Bedi, R.S. Rana and M.S. Bammi. New Delhi, Sainik Sangh, 1977.
 54p.
- 4 954.0843 Bipan Chandra
 B616TF Freedom struggle. New Delhi, National Book Trust, 1980. 288p.
- 5 923 Chopra, P.N., ed.
 W629 Who's who of Indian Martyrs. New Delhi, Ministry of education and
 youth Services, Government of India, 1969. 382p.
- 6 954.084303 Choudhary, Sukhbir, ed.
 Encyclopeda of Indian Nationalism. New Delhi, Anmol Publications,
 1994. V. 6, 66-81p.
- 7 920.09545 Fauja Singh
 F259E Eminent freedom fighters of Punjab. Patiala, Punjabi University, 1972.
 242p.
- 8 954.509 Furneaux, Rupert
 F988M Massacre at Amritsar. London, George Allen & Unwin Ltd, 1963. 183p.
- 9 954.507 Ganda Singh, ed.
 G12H History of freedom movement in Punjab. Patiala, Punjabi University,
 1972, V.4.
- 10 B Grewal, J.S., ed.
 U19 C Letters of Udham Singh, edited by J.S. Grewal and H.K. Puri. Amritsar,
 Guru Nanak Dev University, 1974.104p.
- 11 954.509 Gursharan Singh
 G 830 J Jallianwala Bagh. Chandigarh, Punjab State University Text Book Board,
 1996. 238p.

- 12 954.509 Gursharan Singh
J 26 GJ Jallianwala Bagh : commemoration volume and Amritsar and our duty to India, edited by Gursharan Singh, Devinder Kumar Verma, Raj Krishan Ghai and Parm Bakshish Singh. Patiala, Punjabi University, 1994.327p.
- 13 B Joshi, V.C.
L191JL Lala Lajpat Rai: writings and speeches. Delhi, University Publishers, 1966. V.1. 423p.
- 14 954.50882946 Khushwant Singh
K 45 H A history of Sikhs. Delhi, Oxford University Press, 1991. V.2.
- 15 B Maighowalia, B.S.
419 MS Sardar Udham Singh: a prince amongst patriots of India. Hoshiarpur, Chhabra Printing Press, 1969. 40p.
- 16 920.654 Nagendra Singh, ed.
E 56 Encyclopedia of the Indian Biography. New Delhi, APH Publishing Corporation, 2000. V.6. 177-179p.
- 17 B Navtej Singh
U19NE Challenge to imperial hegemony: the life story of a great Indian patriot Udham Singh. Patiala, Punjabi University, 1998. 320p.
- 18 954.0842 Navtej Singh, ed.
U19NE Emergence of the image: redact documents of Udham Singh, edited by Navtej Singh and Avtar Singh Jouhl. New Delhi, National Book Organization, 2002. xx, 512p.
- 19 923.2545 Nayyar, Kuldeep
B575NM The martyr. New Delhi, Har-Anand Publications, 2000. 200p.
- 20 920.003 Parm Bakshish Singh, ed.
P253 GM Martyrs of the Punjab. edited by Parm Bakshish Singh and R.K. Ghai. Patiala, Punjabi University, 1997. ix, 155p.
- 21 954.508 Rai, Satya M.
R 149 P Punjabi heroic tradition (1907-1947). Patiala, Punjabi University, 1978. 190p.
- 22 920.03 Sen.S.P.
D554 Dictionary of National Biography. Calcutta, Institute of Historical Studies, 1974. V.4. P368-370.
- 23 B Sikander Singh
418 SU Udham Singh alias Ram Mohammad Singh Azad: a great patriot and Martyr who challenged the British imperialism. Amritsar, B.Chattar Singh Jiwan Singh, 1998. xxii, 391p.

- 24 920.02
E56 Srivastava, Kamal Singh, ed.
Encyclopedia of the world Biography, edited by Kamal Singh Srivastava.
New Delhi, APH Publishing Corporation, 2004.V.10. 450p.
- 25 954.509
S978S Swison, Arthur
Six minutes to sunset: the story of General Dyer and the Amritsar affair.
London, Peter Davies, 1964. 209p.
- 26 954.508
T139P Talbot, Ian
Punajb and the Raj 1849-1947. New Delhi, Manohar, 1988. 258p.
- 27 920.0545
V522H Verma, A.N.
The Holy City of Amritsar: Amritsar guide with who's who. Amritsar,
Verma advertising agency, 1983.

Rare Letters of Shaheed Udham Singh

- 1 RG-957 S. Udham Singh
Dairy from 1913 to 1954. No.1. N. Delhi, Dec 1913 to Feb 1954. P1-397.
- 2 RG-958 S. Udham Singh
Diary from 1943 to 1959. No.2. N. Delhi, Nov. 1943 to Dec 1959. P398-868.
- 3 RG-959 S. Udham Singh
Diary from 1960 – 68. No.3. N. Delhi, Jan. 1960 to Dec 1968. P1-390.
- 4 RG-960 S. Udham Singh
Diary from 1969 – 1975. No.4. N. Delhi, Jan. 1969 to May 1975. P391-724.
- 5 RG-961 S. Udham Singh
Diary from 1978 – 1979. No.5. N. Delhi, May. 1978 to June 1979. P1-312.
- 6 RG-962 S. Udham Singh
Diary from 1984 to 1987. No.6. N. Delhi, Jan. 1984 to June 1987. P1-242.
- 7 RG-963 Photographs album. No.1, May 1979.
- 8 RG-964 Photographs album. No.2, May 1979.
- 9 RG-968 One album containing 19 letters of S. Udham Singh (1940-41)
- 10 RG-969 One file containing letter and appreciation from Serial no. 6-16 & 19-21. N. Delhi (1948-83)

ਪੰਜਾਬੀ

1. 920.0545 ਸਵਰਨ ਸਿੰਘ
ਸ 870 ਆ ਆਜਾਦੀ ਦੇ ਸੁੱਚੇ ਵਣਜਾਰੇ. ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ, ਵੈਲਵਿਸ਼ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ, 1998. 111ਪ.
2. 920.0545 ਹਉਰਾ, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ
ਹ 254 ਜੁ ਜੁਝਾਰ ਸੂਰਮੇ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਨਿਊ ਏਜ ਬੁੱਕ ਸੈਂਟਰ, 81ਪ.
3. ਜੀ ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ
ਉ 650 ਕ ਸ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਫਕੀਰ ਸਿੰਘ, ਮ.ਨ. 235ਪ.
4. 920.0545 ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ
ਕੁ 850 ਸ ਸਰਦਾਰ. ਜਲੰਧਰ, ਪੰਜਾਬ ਕਿਤਾਬ ਘਰ, 1967. 439ਪ.
5. 954.083 ਗਿੱਲ, ਐਮ. ਐਸ.
ਗਿੱ 147 ਦੇ ਦੇਸ਼ ਭਗਤਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸ਼ਾਜਸ਼ ਮੁਕੱਦਮੇ. ਮੋਹਾਲੀ, ਐਮ. ਐਸ. ਗਿੱਲ, 1998. 158ਪ.
6. ਜੀ ਗਰੇਵਾਲ, ਜ. ਸ.
ਉ 650 ਗ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, 1974. 80ਪ.
7. ਜੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਉ 650 ਗੁ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ. ਪਟਿਆਲਾ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, 1995. 126ਪ.
8. ਜੀ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
ਉ 650 ਗੁ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਭਾਈ ਚਤਰ ਸਿੰਘ ਜੀਵਨ ਸਿੰਘ, 2001. 152ਪ.
9. 954.509 ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ
ਗ 830 ਸੰ ਜਲਿਆਵਾਲਾ ਬਾਗ: ਇਕ ਝਲਕ, ਲੇਖਕ ਗੁਰਸ਼ਰਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਲਰਾਜ ਸਾਗਰ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ,
10. 920.0545 ਚਾਵਲਾ, ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ
ਚਾ 230 ਪੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸ਼ਹੀਦ. ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ, ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ, 2000. 311ਪ.
11. 920.0545 ਢਿਲੋ, ਬੇਚਿੰਤ ਸਿੰਘ
ਢਿ 746 ਪੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕੌਮੀ ਸੂਰਬੀਰ. ਜਲੰਧਰ, ਨਿਊ ਬੁੱਕ ਕੰਪਨੀ, 1972. 99ਪ.

12. 8੫3 ਤਿਲੋਕ ਸਿੰਘ
ਤ੍ਰਿ 832 ਜ ਜਲਿਆਵਾਲਾ ਬਾਗ ਅਥਵਾ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾਮ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮੋਹਰ ਸਿੰਘ ਸੁਰਿੰਦਰ
ਸਿੰਘ, 1969. 187੫.
13. 920.054 ਦਾਤਾ, ਪਿਆਰਾ ਸਿੰਘ
ਦਾ 692 ਵਾ ਵਤਨ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ. ਦਿੱਲੀ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੁਕ ਸ਼ਾਪ, 1982. 136੫.
14. ਜੀ ਨਵਤੇਜ ਸਿੰਘ
ਊ650ਨ ਸਾਮਰਾਜੀ ਧੌਂਸ ਨੂੰ ਵੰਗਾਰ: ਮਹਾਨ ਗਦਰ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜੀਵਨ ਗਾਥਾ.
ਬਰਨਾਲਾ, ਤਰਕਭਾਰਤੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, 2004. 312੫.
15. 920.0545 ਬਚਿੰਤ ਕੌਰ
ਬ 362 ਪੰ ਪੰਜ ਸ਼ਹੀਦ. ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਰਾਈਟਰਜ ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਸੋਸਾਇਟੀ
ਲਿਮਟਿਡ, 1984. 40੫.
16. 954.084 ਸਮਸ਼ੇਰ, ਜੋਗਿੰਦਰ
ਜੋ292ਲੰ ਲੰਡਨ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਰਵੀ ਸਾਹਿਤ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ, 1992. 103੫.

हिंदी

1. 954.0925 फूलचंद जैन
ज 769 कस सवतंत्रता सेनानी ग्रंथमाला. अंक 5. नई दिल्ली, इंस्टीट्यूट ऑफ शैशल सांइसिस, 1999.
2. 920.054 सिंधु, वीरेंद्र
भ 27 सम अमर शहीद सरदार भगत सिंह: मेरे क्रांतिकारी साथी. नई दिल्ली, राजपाल एनड संज, त.न. 138प.

English Articles

1. Goyal, Sushil. "CM to unveil statue of martyr". *The Tribune*. 31 July, 2008. P4.
2. Goyal, Sushil. "Distant kin reap benefits of Udham Singh's legacy". *The Tribune*. 31 July, 2006. P13.
3. Goyal, Sushil. "GND Varsity to have chair on freedom fighters: CM honours relatives of Shaheed Udham Singh". *The Tribune*. 1 August, 2006. P5.
4. Goyal, Sushil. "Rs. 2 Crore for institutions named after Udham Singh". *The Tribune*. 1 August, 2009. P4.
5. Goyal, Sushil. "Udham Singh remembered". *The Tribune*. 1 August 2007. P4.
6. HT Correspondent. "Udham Singh remembered". *Hindustan Times*. 1 August, 2009. P4.
7. Navtej Singh "Udham Singh: a revolutionary of Ghadar party". *The Panjab Past and Present*. Vol.31 (1) 2000. P133-138.
8. Navtej Singh "Letters of Udham Singh: issues and personality". *The Panjab Past and Present*. Vol.37 (1) 2006. P134-139.
9. Sikander Singh "Murder of Sir Michael Francis O' Dwyer and trial of Udham Singh". *The Panjab Past and Present*. Vol.21 (1) 1987. P182-189.
10. Sikander Singh "Ghadar Party and role of Udham Singh". *Proceedings of the Punjab History Conference*, Twenty Second Session, March 25-27, 1988. Patiala, Punjabi University.
11. Sikander Singh "Jallianwala Bagh Massacre and its impact on Udham Singh". *Proceedings of the Punjab history conference*, Twenty first sessions, March 27-29, 1987. Patiala, Punjabi University.
12. The Tribune News Service. "Govt. to maintain Udham's house". *The Tribune*. 1 August, 2008. P4.

ਪੰਜਾਬੀ

1. ਅ.ਬ. “ਪੰਜਾਬ ਭਰ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ”. *ਅਜੀਤ*. 1 ਅਗਸਤ, 1993. 3ਪ.
2. ਅਜਨਾਲਾ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਮਨਾਇਆ”. *ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ*. 1 ਅਗਸਤ, 2008. 2ਪ.
3. ਔਲਖ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ. “ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੀਰ ਗਾਥਾ”. *ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 2000. 7ਪ.
4. ਔਲਖ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ. “ਸਰਫਰੋਸ਼ੀ ਕੀ ਤਮੰਨਾ ਅਬ ਹਮਾਰੇ ਦਿਲ ਮੇਂ ਹੈ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 2002. 4ਪ.
5. ਸੱਗੂ, ਰੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ ਤੇ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇ- ਬਾਦਲ”. *ਅਜੀਤ*. 1 ਅਗਸਤ, 2007. 1ਪ.
6. ਸੱਗੂ, ਰੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਅਹਿਮ ਖੁਲਾਸਾ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 2007. 3ਪ.
7. ਸੱਗੂ, ਰੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ 70ਵਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਿਹਾੜਾ ਅੱਜ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ 2009. 3ਪ.
8. ਸੱਗੂ, ਰੂਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ”. *ਅਜੀਤ*. 1 ਅਗਸਤ, 2009. 1ਪ.
9. ਸਾਧੂ ਸਿੰਘ. “ਦੇਸ਼ ਦੀ ਏਕਤਾ ਅਤੇ ਅਖੰਡਤਾ ਦਾ ਸੱਚਾ ਪ੍ਰਤੀਕ- ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 2006. 2ਪ.
10. ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ. “ਉਡਵਾਇਰ ਨੂੰ ਗੋਲੀ ਮਾਰਨ ਦੀ ਖਬਰ ਜੰਗਲ ਦੀ ਅੱਗ ਵਾਂਗ ਪੂਰੀ ਦੂਨੀਆ ‘ਚ ਫੈਲ ਗਈ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 1999. 4ਪ.
11. ਹਜ਼ਾਰਾ ਸਿੰਘ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 1986. 4ਪ.
12. ਹਾਜੀਪੁਰ, ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਕੁਮਾਰ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 1983. 5ਪ.
13. ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ ਬਿਊਰੋ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਬਰਸੀ ਅੱਜ”. *ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 1988. 1ਪ.

14. ਬਹੋੜ. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦਾ ਬਲਿਦਾਨ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ 2008. 6ਪ.
15. ਮੋਮੀ, ਸੂਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ. “ਸੁਨਾਮ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ”. *ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 1990. 2ਪ.
16. ਮੋਮੀ, ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ. “ਸ਼ਹੀਦ ਸ. ਉਧਮ ਸਿੰਘ”. *ਅਕਾਲੀ ਪੱਤਰਕਾ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 1990. 2ਪ.
17. ਮੰਗਲਾ, ਰੋਜੀ. “ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਧਿਆਨ ਮੰਗਦੀ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਜਨਮ ਭੂਮੀ ਸੁਨਾਮ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 2001. 8ਪ.
18. ਲੱਖਾ, ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ. “ਆਜ਼ਾਦੀ ਦਾ ਪਰਵਾਨਾ ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ”. *ਅਜੀਤ*. 31 ਜੁਲਾਈ, 1998. 4ਪ.
19. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਬੇਮਿਸਾਲ”. *ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ*. 1 ਅਗਸਤ, 2009. 2ਪ.
20. “ਸ਼ਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ”. *ਪੰਜਾਬੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨ*. 1 ਅਗਸਤ, 2009. 2ਪ.

Book Reviews

1. Gajrani, S.D. "Emergence of the image: redact documents of Udham Singh ed. by Navtej Singh and Avtar Singh Jouhl". *The Panjab Past and Present*. Vol.38 (1) 2007. P182-184.
2. Himat Singh. "Udham Singh by Sikander Singh". *The Panjab Past and Present*. Vol.31 (1) 2000. P154-156.
3. Sohal, Sukhdev Singh. "Challenge to imperial hegemony: the life story of a great Indian patriot Udham Singh by Navtej Singh". *The Panjab Past and Present*. Vol.31 (1) 2000. P156-160.

Books

On

Shaheed Udham Singh

Not - Available

in

Bhai Gurdas Library

Guru Nanak Dev University

Amritsar

Not Available Books

- 1 Birdwood, C.B.
Indian's freedom struggle : role of Muslims and the Sikhs. Delhi, Discovery Publishing House, 1988.
- 2 Buch, M.A.
Rise and growth of Indian militant nationalism. Baroda, India, 1940.
- 3 Chowdhary, Darshan Lal
Violence in the freedom movement of Punjab. Delhi, B.R. Publishing Corporation, 1986.
- 4 Dutta, Piara Singh
The Sikh martyrs. Delhi, 1999.
- 5 Gill, M.S.
Udham Singh: the patriot who avenged the Jallianwala Bagh Massacre. The Illustrated weekly of India. 30th. January, 1972.
- 6 Gupta, Manmathnath
History of the Indian revolutionary movement. New Delhi, Somaiya Publications, 1972.
- 7 Kehar Singh Bhai, ed.
Struggle for free Hindustan, ed. by Kehar Singh Bhai and Kirpal Singh, Delhi, 1986.
- 8 Randhir Singh and Trilochan Singh
Freedom fighters and reformers. 2nd ed. Bhai Sahib Randhir Singh Trust, 1993. 304p.

ਪੰਜਾਬੀ

1. ਸੰਧੇ, ਜਗਨ ਨਾਥ

ਅਮਰ ਸ਼ਹੀਦ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ.

2. ਸੰਧੇ, ਜਗਨ ਨਾਥ

ਭਾਰਤ ਦਾ ਗੌਰਵ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ.

3. ਸਿਕੰਦਰ ਸਿੰਘ

ਜੀਵਨੀ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ. ਪਟਿਆਲਾ, 1988.

4. ਸਿੱਧੂ, ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ. ਬੈਡਫੋਰਡ ਇੰਗਲੈਂਡ.

5. ਸੂਬਾ ਸਿੰਘ

ਇਨਕਲਾਬੀ ਯੋਧਾ ਊਧਮ ਸਿੰਘ. ਜਲੰਧਰ, 1982.

6. ਕੇਸਰ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ. ਨੈਸ਼ਨਲ ਪ੍ਰੈਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਦਿੱਲੀ, 1973.

7. ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ

ਸੁਨਾਮ ਦਾ ਸੂਰਮਾ ਸਰਦਾਰ ਊਧਮ ਸਿੰਘ. ਜਲੰਧਰ, 1982.

8. ਜੀਰਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ

ਇਨਕਲਾਬੀ ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ.

9. ਬਾਲਕਾ, ਅਨਾਥ

ਸੁਨਾਮ ਦਾ ਸੂਰਮਾ.

10. ਮਾਨ ਸਿੰਘ

ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਸ਼ਮਾ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਵਾਨੇ. ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ, ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੱਖ ਕੌਂਸਲ, 1973.

11. ਮਜੀਠਾ, ਰਾਮ ਸਿੰਘ

ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ. ਦੋ ਭਾਗ, ਮੋਗਾ, ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਫਰੀਡਮ ਫਾਇਟਰਜ਼ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ, 1988.

12. ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਸਿੰਘ

ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਸੁਨਾਮ ਤੇ ਜਲਿਆਵਾਲਾ ਬਾਗ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1979.

13. ਦਾਸ, ਰਾਮ ਜੀ

ਸੁਨਾਮ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ.

14. ਰੂਪ ਸਿੰਘ, ਸੰਪਾਦਕ

ਪ੍ਰਮੁਖ ਸਿੱਖ ਸ਼ਖਸੀਅਤਾਂ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਧਰਮ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਮੇਟੀ, 1996.

15. ਵਸਿਸ਼ਟ, ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਚੰਦਰ

ਸ਼ਹੀਦ ਊਧਮ ਸਿੰਘ ਉਰਫ਼ ਰਾਮ ਮੁਹੰਮਦ ਸਿੰਘ ਆਜ਼ਾਦ. ਸੁਨਾਮ, 1974.

Unpublished Government/ Private Records

1. File No. Mepol. 3/1743, Azad Mohammed Singh charged with the murder of Sir Michael O' Dwyer.
2. File No. 144/21444, Udham Singh, Home Department.
3. The Ghadr Directory compiled by the Director, Intelligence Bureau, Home Department, G.O.I. 1934.
4. File No. 41-G (Secret) Udham Singh, Caxton Hall outrage. The particulars of, son of Tehal Singh Kamboh of Sunam, Patiala State murder of Sir Micheal O Dwyer. Govt. of India, Political department, 1940.
5. File No. 77, Home department. (Poll Secret). G.O.I. 1940.
6. Trial of Udham Singh. Accession no. 292, New Delhi, National Archives of India.
7. Records on freedom movement (National Archives of India) New Delhi.
8. ਦਾਖਲਾ ਰਜਿਸਟਰ ਸੈਂਟਰਲ ਖਾਲਸਾ ਯਤੀਮਖਾਨਾ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, 1907, 72ਪ.